



Dokument zasedanja

B9-0363/2020

18.11.2020

PREDLOG RESOLUCIJE

v skladu s členom 227(2) Poslovnika

o boju proti brezdomstvu v Evropski uniji
(2020/2802(RSP))

Dolors Montserrat
v imenu Odbora za peticije

**Resolucija Evropskega parlamenta o boju proti brezdomstvu v Evropski uniji
(2020/2802(RSP))**

Evropski parlament,

- ob upoštevanju členov 2 in 3 Pogodbe o Evropski uniji ter členov 4, 9 in 151 Pogodbe o delovanju Evropske unije,
 - ob upoštevanju ciljev trajnostnega razvoja OZN, ki so jih septembra 2015 sprejeli svetovni voditelji in ki jih je potrdil Svet, zlasti 1., 3., 8. in 11. cilja,
 - ob upoštevanju Listine Evropske unije o temeljnih pravicah, zlasti člena 21 o prepovedi diskriminacije, člena 26 o vključenosti invalidov in člena 34(3) o priznavanju in spoštovanju pravice do socialne pomoči in pomoči pri pridobivanju stanovanj v Uniji,
 - ob upoštevanju Evropske socialne listine, podpisane v Torinu 18. oktobra 1961,
 - ob upoštevanju evropskega stebra socialnih pravic, zlasti 19. načela o stanovanjih in pomoči za brezdomce,
 - ob upoštevanju Listine Skupnosti o temeljnih socialnih pravicah delavcev iz leta 1989,
 - ob upoštevanju priporočil EU za posamezne države članice z dne 25. maja 2018 o stanovanjih v vseh 28 državah članicah,
 - ob upoštevanju ženevske listine OZN o trajnostnih stanovanjih in njenega cilja, da se zagotovijo dostojna, primerna, cenovno dostopna in zdrava stanovanja za vse,
 - ob upoštevanju svoje zakonodajne resolucije z dne 10. julija 2020 o predlogu sklepa Sveta o smernicah za politike zaposlovanja držav članic¹,
 - ob upoštevanju svoje resolucije z dne 17. aprila 2020 o usklajenem ukrepanju EU za spoprijemanje s pandemijo covid-19 in njenimi posledicami²,
 - ob upoštevanju svoje resolucije z dne 10. oktobra 2019 o politiki zaposlovanja in socialni politiki v evroobmočju³,
 - ob upoštevanju svoje zakonodajne resolucije z dne 4. aprila 2019 o predlogu uredbe Evropskega parlamenta in Sveta o Evropskem socialnem skladu plus (ESS+)⁴,
 - ob upoštevanju člena 227(2) Poslovnika,
- A. ker je Odbor za peticije prejel peticijo št. 0546/2020 in več drugih peticij, v katerih je izražena zaskrbljenost zaradi položaja več kot 4 milijonov brezdomnih evropskih

¹ Sprejeta besedila, P9_TA(2020)0194.

² Sprejeta besedila, P9_TA(2020)0054.

³ Sprejeta besedila, P9_TA(2019)0033.

⁴ Sprejeta besedila, P8_TA(2019)0350.

državljanov in števila brezdomcev v EU, ki naj bi se v zadnjih desetih letih povečalo za 70 %;

- B. ker je brezdomstvo neposredno povezano s težavami pri uveljavljanju temeljnih pravic, kot je zdravstveno varstvo, in ker so brezdomci pogosto tarča kaznivih dejanj iz sovraštva ter nasilja, vključno z družbeno stigmatizacijo;
- C. ker omenjene peticije pozivajo Evropsko unijo, naj ne zapostavi nikogar in naj se nujno odzove usklajeno ter sprejme preventivne ukrepe, ki bodo trajnostno zmanjšali tveganje in razširjenost brezdomstva;
- D. ker je v hierarhiji človekovih potreb stanovanje življenjski prostor, ki omogoča zadovoljevanje drugih temeljnih in višjih potreb;
- E. ker bi se morala Evropska unija boriti proti socialni izključenosti in diskriminaciji ter spodbujati socialno pravičnost in zaščito, enakost med ženskami in moškimi, solidarnost med generacijami in varstvo pravic otrok;
- F. ker mora Unija pri opredeljevanju in izvajanju svojih politik in dejavnosti upoštevati zahteve, povezane s spodbujanjem visoke stopnje zaposlenosti, ustrezno socialno zaščito, bojem proti socialni izključenosti, politiko socialnih stanovanj in visoko stopnjo izobraževanja ter usposabljanja, pa tudi varovanjem človekovega zdravja;
- G. ker v EU enotna in široko sprejeta opredelitev brezdomstva in stanovanjske izključenosti ne obstaja in je zato težko oceniti razširjenost brezdomstva v državah članicah;
- H. ker se je v zadnjem desetletju stopnja brezdomstva povišala v številnih državah članicah EU; ker so razlogi za to povišanje kombinacija rasti stanovanjskih stroškov, vpliva gospodarske krize, zmanjševanja socialne zaščite in neustreznosti politik pri obravnavi brezdomstva v mnogih državah članicah; ker so cene stanovanj v evroobmočju v drugem četrtletju 2020 zrasle za 5 % v primerjavi z istim četrtletjem prejšnjega leta, v 27 državah članicah pa za 5,2 %;
- I. ker EU nima neposredne pristojnosti za stanovanjsko politiko, lahko pa posredno vpliva na stanovanjske razmere v državah članicah s predpisi, kot so pravila o državni pomoči in davčno in konkurenčno pravo, ter ukrepi, kot so priporočila in smernice;
- J. ker Evropski socialni sklad obstaja zato, da bi izboljšal možnosti zaposlovanja za delavce na notranjem trgu ter tako prispeval k zvišanju življenjskega standarda in pomagal brezdomcem pri nastanitvi v socialnih stanovanjih;
- K. ker so bili pri stanovanjskih projektih in odzivanju na potrebe prikrajšanih skupnosti uporabljeni tudi drugi evropski strukturni in investicijski skladi, kot je Evropski sklad za regionalni razvoj;
- L. ker Sklad za evropsko pomoč najbolj ogroženim podpira ukrepe držav članic pri oskrbi najbolj ogroženih s hrano in/ali osnovnimi potrebščinami;
- M. ker je bilo brezdomstvo v zadnjih poročilih evropskega semestra omenjeno veliko

pogosteje;

- N. ker so socialni stroški neobravnave brezdomstva posebno visoki na področju pravosodja in zdravstva;
 - O. ker imajo politike socialne varnosti, ki širše, univerzalne storitve združujejo z usmerjenimi ukrepi, zelo pomembno vlogo pri preprečevanju brezdomstva;
 - P. ker zbrani dokazi o vplivu pandemije covid-19 na cenovno dostopnost stanovanj v EU kažejo, da bi lahko gospodarska recesija ter izguba služb in prihodkov srednjeročno še zvišali preobremenjenost s stanovanjskimi stroški in stopnjo brezdomstva v Evropi;
 - Q. ker se profil brezdomcev spreminja in zdaj vključuje več mladih, otrok, starejših, migrantov, Romov in drugih ogroženih manjšin, pri tem pa so brezdomstvu vse bolj izpostavljene ženske in družine;
 - R. ker sta dostojno stanovanje in vključenost ljudi v družbo odločilna za to, da lahko v celoti izkoristijo svoj potencial in prispevajo k družbi;
 - S. ker do brezdomstva pripelje zapleteno medsebojno delovanje strukturnih, institucionalnih in osebnih dejavnikov;
 - T. ker sta brezdomstvo in stanovanjska izključenost socialni problem, za katerega bi bilo treba poiskati trajno rešitev;
 - U. ker določene države članice kriminalizirajo brezdomstvo in vedenje, povezano z njim;
 - V. ker so v nekaterih državah članicah zavetišča za brezdomce odprta samo pozimi, in ne vse leto;
 - W. ker imajo v nekaterih državah članicah lokalne službe socialne varnosti samo pasivno vlogo pri ponovnem vključevanju brezdomcev v družbo;
1. je zelo zaskrbljen zaradi položaja več kot 4 milijonov brezdomnih evropskih državljanov, saj zaradi zdravstvene in gospodarske krize ljudje ostajajo brez dela in postajajo odvisni od socialne zaščite;
 2. opominja, da bi moralo biti stanovanje temeljna pravica vseh ljudi, in poziva EU in države članice, da izkoreninijo brezdomstvo v Uniji do leta 2030 ter to opredelijo kot cilj na ravni EU; poziva Komisijo, naj ukrepa odločneje in podpre države članice pri zmanjševanju in izkoreninjenju brezdomstva, saj je to prednostna naloga akcijskega načrta za evropski steber socialnih pravic in je tudi v skladu s cilji OZN za trajnostni razvoj;
 3. poudarja, da brezdomstvo velja za eno najhujših oblik revščine in pomanjkanja, ki jo je treba odpraviti na trajnosten način z usmerjenimi in celostnimi politikami ter z obravnavo dejavnikov osebnega tveganja (kot je individualna ranljivost) in dejavniki strukturnega tveganja (kot so stanovanja in brezposelnost);
 4. poziva Komisijo in države članice, naj sprejmejo skupno okvirno definicijo in skladne kazalnike za brezdomstvo v EU, saj bosta tako mogoča enotna razlaga ter sistematično

- primerjanje in ocenjevanje obsega brezdomstva v posameznih državah članicah EU;
5. opozarja, da je Evropski parlament v svojih prostorih med pandemijo covid-19 ponudil zavetišče sto brezdomkam;
 6. poudarja, da je treba izboljšati mehanizme za zbiranje podatkov, da bi na ravni EU prek organov, kot je Eurostat, sistematično spremljali stopnjo brezdomstva;
 7. pozdravlja delo Evropske platforme za boj proti revščini in socialni izključenosti pri podpori in obravnavi tega stanja, saj gre za eno vodilnih pobud strategije Evropa 2020 za pametno, trajnostno in vključujočo rast;
 8. poziva Komisijo, naj predlaga okvir EU za nacionalne strategije o brezdomstvu, države članice pa še poziva, naj na podlagi dobre prakse nekaterih držav članic sprejmejo načelo, da je bivališče na prvem mestu, saj bodo tako z uvedbo odločnih akcijskih načrtov in inovativnih pristopov občutno zmanjšale stopnjo brezdomstva; ugotavlja, da ti inovativni pristopi temeljijo na pojmovanju doma kot temeljne človekove pravice in razvijajo širše poti za vključitev v družbo in delo;
 9. pozdravlja zavezo Komisije, da bo še zmanjšala brezdomstvo z njegovim vključevanjem v ustrezne sektorske politike EU, med drugim na področjih regionalnega razvoja, zdravstva, človekovih pravic, mladih, spola, migracij in vključevanja;
 10. poziva države članice, naj prevzamejo temeljno odgovornost pri reševanju brezdomstva, si prizadevajo za preprečevanje in zgodnje ukrepanje, kar sta v mnogih primerih cenovno najučinkovitejša in najmanj škodljiva ukrepa pri spopadanju z brezdomstvom, ter regionalnim in lokalnim službam na področju socialne varnosti dajo bolj proaktivno vlogo, da bodo brezdomcem pomagale pri ponovnem vključevanju v družbo;
 11. poudarja, da je pri razvoju in izvajanju takšnih strategij potrebno sodelovanje med ministrstvi in vladami, pa tudi udeležba osrednjih deležnikov, in spodbuja izmenjavo najboljše prakse med državami članicami;
 12. poziva države članice, naj z vključitvijo akreditiranih nevladnih organizacij in lokalnih organov, ki delujejo na področju revščine in socialne izključenosti ter storitev za brezdomce in ljudi, ki jim grozi, da bodo ostali brez doma, izboljšajo zbiranje ustreznih in primerljivih podatkov;
 13. podpira naloge Odbora za socialno zaščito, v katerem se države članice skupaj z Evropsko komisijo ukvarjajo z vprašanjem brezdomstva prek odprte metode usklajevanja;
 14. prosi, naj Komisija izboljša spremljanje in upravljanje ter še naprej namenja sredstva in izvaja politike EU, povezane z brezdomstvom; poziva Komisijo, naj poskrbi, da bodo regije sredstva Evropskega sklada za regionalni razvoj uporabile za socialna stanovanja;
 15. poziva države članice, da omogočijo enakopraven dostop do javnih storitev, kot sta zdravstvo in izobraževanje;
 16. poziva države članice, naj podprejo vključevanje brezdomcev na trg dela s

specializirano in individualno podporo ter ukrepi za usklajevanje, integriranimi zaposlitvenimi programi in usposabljanjem, kot tudi drugimi programi po meri, namenjenimi ponovnemu vključevanju na trg dela; poziva Komisijo in države članice, naj poskrbijo, da bo revidirano jamstvo za mlade prispevalo k boju proti brezdomstvu mladih;

17. poziva Komisijo in države članice, da ustrezno izvajajo evropski steber socialnih pravic, ki upošteva prispevke iz posvetovanja o 19. načelu, med drugim tako, da poglavje o stanovanjih in pomoči za brezdomce vključijo v akcijski načrt za leto 2021, in vztraja, da je treba evropski semester uporabljati bolje, da bo dosežen napredek pri znižanju stopnje brezdomstva in stanovanjske izključenosti;
18. poudarja, da so brezdomci in ljudje v drugih negotovih položajih posebno izpostavljeni tveganjem zaradi pandemije covid-19; vztrajno poziva EU in države članice, naj izvajajo usmerjene ukrepe za zaščito brezdomcev, ponudijo finančno pomoč akreditiranim nevladnim organizacijam ter javno-zasebnim partnerstvom ter podprejo lokalne organe pri zagotavljanju varnih prostorov in preprečevanju prisilnih izselitev;
19. poziva Komisijo in države članice, naj uporabljajo obstoječe instrumente, tudi tiste v sklopu večletnega finančnega okvira 2021–2027 in mehanizma za okrevanje in odpornost, da bi izboljšale zaposlitvene možnosti in družbeno vključenost gospodinjstev brez delovno aktivnih članov;
20. poziva države članice, naj nujno obravnavajo problem brezdomstva, tako da sprejmejo dolgoročne in celovite državne stanovanjske strategije za brezdomstvo, temelječe na skupnostih, kot je predvideno v svežnju EU za socialne naložbe;
21. poziva Svet, naj redno poroča o napredku, doseženem na tem področju;
22. poziva države članice, naj spodbujajo družbeno udeležbo vseh deležnikov v celovitih strategijah o brezdomstvu, pa tudi socialno podjetništvo in inovativnost za aktivnejšo vključenost brezdomcev;
23. poziva države članice, naj dekriminalizirajo brezdomstvo;
24. poziva države članice, naj poskrbijo, da bodo zavetišča stalno odprta in vedno dostopna; poudarja pa, da je ta rešitev samo začasna in ne more nadomestiti strukturnih rešitev v odgovor na brezdomstvo, kot so preventiva, ustrezna stanovanja in socialna podpora;
25. naroči svojemu predsedniku, naj to resolucijo posreduje Svetu, Komisiji ter vladam in parlamentom držav članic.